

Punkt 14: Orientering om folkeskolernes økonomi i 2023

23/2254

Politisk sagsgang

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Resumé

De almene folkeskolars økonomiske situation i 2023 er i flere tilfælde udfordret grundet såvel politiske og administrative beslutninger, der blev truffet i løbet af 2022, som et faldende elevtal i de almene folkeskoler. Skolerne arbejder derfor på nuværende tidspunkt med forskellige tiltag for at respektere de økonomiske rammer og fortsat løse kerneopgaven. Børne- og Skoleudvalget orienteres om de almene folkeskolernes økonomiske situation.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller at

- Sagen til orientering.

Sagsfremstilling

Flere af de almene folkeskoler oplever i 2023 at være udfordrede på deres økonomiske ramme grundet flere beslutninger på skoleområdet, der blev truffet i 2022, og som har fået effekt pr. 1. januar 2023. Hertil kommer et faldende elevtal i de almene folkeskoler og dermed også et ændret antal klasser.

Politiske beslutninger

I forbindelse med budgetforliget den 28. august 2020 og den endelige vedtagelse af budgettet den 8. oktober 2020, besluttede kommunalbestyrelsen at afsætte en pulje på 1,5 mio. kr. til strukturelle udfordringer på folkeskolerne. Den 25. marts 2021, besluttede kommunalbestyrelsen, at puljen blandt andet skulle udmøntes som supplerende midler til skoler med klasser med gennemsnitligt færre end 21 elever i klasserne.

Puljen blev etableret uden overførselsret hvilket betød, at uforbrugte midler skulle tilbagebetales til kassen i de år, hvor der var et mindreforbrug på puljen, og at der blev lavet et kassetræk på det fornødne beløb i de år, hvor der var behov for mere end 1,5 mio. kr. til at udmønte puljen. Første år af puljens eksistens skulle skoleområdet tilbageføre ca. 100.000 kr. til puljen, mens der i 2022 viste sig et behov for compensation på i alt ca. 3,9 mio. kr. Hermed udbetalte puljen i alt ca. 2,4 mio. kr. yderligere til det bornholmske skolevæsen i 2022 end i 2021.

Kommunalbestyrelsen besluttede derfor den 24. februar 2022, at puljen til små klasser og små skolefritidsordninger ikke længere skulle være uden overførselsret, og endelig blev det den 27. juni 2022 besluttet i Kommunalbestyrelsen, at der skulle lægges et loft på puljen på 1,5 mio. kr.

Kommunalbestyrelsen besluttede desuden den 13. oktober 2022, at indføre en ny

tildelingsmodel på folkeskoleområdet, der fordeler midler på baggrund af både elevtal og antal klasser. I forbindelse med denne beslutning blev puljen på 1,5 mio. kr. nedlagt, og midlerne overført til den samlede budgettildeling til skolerne. Denne nye tildelingsmodel trådte i kraft pr. 1. januar 2023, og har således påvirket den budgetramme, som de almene folkeskoler er blevet tildelt i anden del af indeværende skoleår.

Administrativ beslutning

Skolechefen besluttede i foråret 2022, at opgaven med tilsyn af hjemmeunderviste elever skulle centraliseres pr. 1. august 2022. I kraft af den stigende andel af hjemmeunderviste elever var der behov for en samling af opgaven af hensyn til at sikre ensartethed, kvalitet og ressourceoptimering. Skolerne modtog tidligere det samme taxameterbeløb pr. hjemmeundervist elev som pr. elev på skolen. Idet tilsynsopgaven med hjemmeunderviste elever overgik til en centralt forankret tilsynsførende fra skoleåret 2022/2023, modtog folkeskolerne ikke længere dette taxameterbeløb pr. hjemmeundervist elev. Såvel midler som tilsynsopgave forsvandt således pr. 1. august 2022 for den enkelte skole, som dermed fik mulighed for at anvende tilsynsressourcen på anden vis i driften. Provenuet på 1,4 mio. kr. ved denne ændring blev udskilt som et spareforslag til budget 2023, som blev vedtaget.

Opsamling og konsekvenser

Den samlede effekt af de politiske og administrative beslutninger er blandt andet, at flere medarbejdere i januar 2023 enten blev varslet afskediget, omplaceret eller pålagt nedsat tid pr. 1. august 2023. Den samlede effekt har udmøntet sig meget forskelligt på de enkelte skoler. Således er det kun Svartingedal Skole og Søndermarksskolen, der ikke har oplevet at få tildelt en mindre økonomisk ramme i 2023 som følge af de økonomiske ændringer og det generelt faldende elevtal i de almene folkeskoler. På de berørte skoler er den primære del af budgetnedgangen løst ved at varsle et antal medarbejdere opsagt fra det kommende skoleår.

Som følge af den reducerede tildeling til nedenstående folkeskoler i 2023, har skolerne i nødvendigt omfang udarbejdet handleplaner og har været nødsaget til at justere praksis til den økonomiske ramme med følgende tiltag:

- Hans Rømer Skolen overfører et væsentligt underskud til 2024, og har reduceret antallet af to-voksen-timer til et minimum.
- Kongeskærs skolen har været nødsaget til at beskære antallet af to-voksenter timer væsentligt i forhold til sidste år.
- Paradisbakkeskolen har halveret indkøbet af undervisningsmaterialer, reduceret udgifter til it og inventar væsentligt, reduceret lejrskoler og budgetterer med mindre sygdom/fravær.
- Åvangsskolen har beskåret antal to-lærer-timer væsentligt og har fjernet vikardækning fra disse timer, har udskudt lejrskoler og lignende aktiviteter samt halveret midlerne til uddannelse.

Økonomiske konsekvenser

De almene folkeskolars budgetmæssige tildeling pr. 1. januar 2023 udmønter sig på følgende vis, når der ses bort fra andre tildelinger til skolefritidsordninger, mellemformer,

modtageklasser og andre puljetildelinger:

Skoler	Tildelt budget i 2023	Tildelt budget i 2022	Difference fra 2022 til 2023
Hans Rømer Skolen	18.413.300	20.833.074	-2.419.774
Kongeskærs skolen	15.028.820	15.702.327	-673.506
Paradisbakkeskolen	28.390.536	30.413.742	-2.023.206
Svartingedal Skole	14.906.075	13.251.048	1.655.028
Søndermarksskolen	24.537.177	23.979.254	557.924
Åvangsskolen	28.327.044	30.126.705	-1.799.661
	129.602.952	122.380.250	-4.703.196

Som det fremgår af ovenstående er der væsentlig forskel på, hvordan de almene folkeskolars økonomiske ramme har ændret sig fra 2022 til 2023. Således har Søndermarksskolen og Svartingedal Skole fået tildelt en større ramme i 2023 end i 2022, da de oplever elevtilgang og har etableret flere klasser. Hans Rømer Skolen, Kongeskærs skolen, Paradisbakkeskolen og Åvangsskolen er i varierende grad blevet påvirket negativt. Den reelle budgettildeling i 2023 er blevet reduceret med 4,7 mio. kr. i forhold til tildelingen pr. 1. januar 2022. Herunder er årsagerne til den økonomiske forskel oplyst.

Ændrede vilkår for tildelingen

Pulje til kompensation	-2,4 mio. kr.
Hjemtagelse af hjemmeundervisning	-1,4 mio. kr.
Faldende elevtal og ændret antal klasser	-0,9 mio. kr.
I alt	-4,7 mio. kr.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2022 fulgte puljen de på daværende tidspunkt gældende retningslinjer, hvilket bevirkede, at skolerne modtog i alt 3,9 mio. kr. fra puljen til kompensation for små klasser, hvilket var 2,4 mio. kr. mere end de oprindeligt afsatte 1,5 mio. kr.

I februar 2022 besluttede kommunalbestyrelsen at ændre bevillingen fra at være ikke-overførbart til at være overførbart med virkning for 2022. Dermed blev der indlagt en effekt for skoleområdet samlede resultat i 2022. Skolerne blev ikke frataget den givne bevilling i 2022, da de allerede havde modtaget midler til skoleåret 2021/2022. Såfremt midlerne skulle

fratages skolerne, ville det have indebåret en genåbning af hele deres budgetlægning og planlægning. Kommunalbestyrelsen besluttede desuden den 27. juni 2022 at lægge loft på bevillingen på 1,5 mio. kr. med virkning for folkeskolerne fra 2023.